

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Dispvatio 26. De scientià Dei merè naturali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

Quomodo autem omnia insuper mala in alijs entibus, aut secum connexis, aut sine se non comprehensibilibus cognoscantur à Deo. Quomodo item ex Deo, & ex alijs eisdem entibus cognoscibilia, atque cognita sint ab ipso; ex dictis in simili in præcedentibus quaestionibus satis notum est.

QVAESTIO VII.

*Vtrum Deus cognoscat enunciabilia.
Et qualiter.*

69 **E**nunciabilia dicuntur obiecta enunciationum, seu propositionum vocalium nostris iudicijs correspondentium, quæ subinde obiecta quoque sunt ipsorum iudiciorum. De quibus imprimis est certum, cognosci à Deo quoad veritates obiectiuas, quæ in eis continentur, aut supponuntur tanquam verificatiua realia enunciationum, & iudiciorum nostrorum, quorum ipsa sunt propria obiectiua, siue conceptus obiectiuus. Cum certum sit, vt satis constat ex hæcenus dictis, nullam veritatem obiectiuam posse ignorari à Deo. Deinde est certum, talia enunciabilia, seu potius tales veritates obiectiuas non cognosci à Deo, sicut à nobis, per modum enunciabilium, hoc est, interueniente comparatione, qua vnus conceptus obiectiuus tanquam prædicatum alteri comparatur tanquam subiecto, aut componendo illud cum hoc per affirmationem, aut diuidendo illud ab hoc per negationem, iuxta doctrinam de naturâ iudicij nostri tum componentis, tum diuidentis traditam latè in Pharo Scient. disput. 2. quaest. 4. Sed cognosci à Deo intuitiuo quodam iudicio simplici quodam modo inspiciente, ac penetrante, quidquid vnumquodque in se ipsa aut est, aut non est, citra omnem comparationem vnus conceptus obiectiuus cum altero per modum compositionis, aut diuisionis. In quo conueniunt Theologi cum S. Tho. 2. par. quaest. 14. art. 14. & alijs Patribus. Prout supra iam à nobis statutum est disput. 24. quaest. 3.

70 Porro quot sunt diuersæ enunciationes, siue propositiones iuxta diuisiones earum datas à nobis in Pharo Scient. disput. 19. quaest. 1. tot sunt obiecta earum enunciabilia diuersa, quæ quoad veritates obiectiuas in eis contentas, vel suppositas cognoscuntur à Deo. Huiusmodi autem veritatum obiectiuarum alia sunt quiditatiuæ, alia existenciales, & vtraque vel absoluta, vel conditionatæ, ad quas reducuntur disiuctiuæ. Existencialiumque rursus alia de præsentibus, alia de futuro, & alia de præterito, iuxta doctrinam vniuersalem de statibus rerum, ad quos hæc veritates spectant, & penes quorum diuersitatem discriminantur, traditam etiam à nobis in Pharo Scient. disput. 10. per totam, quæ ad rem videnda.

71 Quomodo autem enunciabilium, quæ nostrarum propositionum, & iudiciorum obiecta sunt, alia in se habeant, siue contineant veritatem obiectiuam non solum à nobis, sed etiam à Deo, ab alijsque intuentibus, siue per species proprias cognoscentibus iudicabilem: alia verò eatenus solum cognoscantur vera, quatenus vel alijs in se veris æquivalent, vel aliorum veritatem obiectiuam supponunt: proindeque à nobis dumtaxat

cognoscentibus per alienas species per se, & prout apparent, conceptibilia, atque adeo iudicabilia, sint; non verò itidem à Deo, & ab alijs cognoscentibus per species proprias: ab hisque proprie reâ dumtaxat iudicandæ veniant ea veritates obiectiuæ, quibus æquivalent, vel quas supponunt, in eadem disput. 10. quaest. 4. videndum est; ne, quæ ibi iam scripta sunt, frustra hic repetantur.

Iam sequatur hæc examinandum, vtrum Deus cognoscat entia rationis, & qualiter, & an illa faciat. Verum quia tria hæc in eadem Pharo Scient. disput. 12. quaest. 5. ex professo examinata, ex proprijsque principijs dedimus resoluta, illuc remittimus Lectorem, & ad cætera pergamus.

DISPUTATIO 26.

De scientiâ Dei mere naturali.

Praterea ea, quæ scientiæ Dei naturali, & libere communia sunt, de quibus hæcenus, alia quædam in speciali supersunt in hac disput. determinanda, & explicanda de scientiâ mere naturali, qua Deus obiecta metaphysicè necessaria cognoscit. Qualia sunt quoad existentiam absolutam Deus ipse, & negationes chymærarum suo modo: quoad quiditatem autem, aut etiam existentiam conditionatam cætera cuncta obiecta seu impossibilia, seu possibilis in se quiditatem, & consequenter veritatem obiectiuam habentia. Supponenda autem hic iterum est, iterumque recolenda, atque recognoscenda tota doctrina de statibus rerum, deque possibilitate, atque impossibilitate earum, quam dedimus in Pharo Scient. disput. 10. & 11. vtpote à qua omnino dependent omnia fermè, quæ sunt dicenda præsentis disput.

QVAESTIO I.

Quas veritates obiectiuas metaphysicè necessarias cognoscat Deus circa creaturas possibilis. Et quibus actibus.

Cum certum sit, omnem veritatem obiectiuam in se, seu per se cognoscibilem cognosci à Deo; certum quoque erit, Deum circa creaturas possibilis eas omnes veritates metaphysicè necessarias cognoscere, quæ in ipsis reuera sunt, in se, seu per se cognoscibiles. Quænam autem eæ sint non discutendum modò, sed supponendum à nobis est ex iam exploratis, & statutis in Pharo Scient. disput. 10.

Supponimus itaque ex ibi dictis primò, Deum circa vnamquamque rem possibilem cognoscere omnes veritates quiditatiuas tam conditionatas, quàm absolutas ei necessarîo conuenientes prout habenti esse in statu quiditatiuo tam conditionato, quàm absoluto: absolutas quidem, vt, *Petrus est potens existere, siue possibilis; Petrus est homo; est rationalis; est risibilis, &c. Actio est*

connexa cum suo termino; Peccatum est oppositum gratia; & similes. Conditionatas vero; vt *Si Petrus est homo, est animal; Si Petrus est rationalis, est visibilis; Si actio est connexa cum suo termino, peccatum est oppositum gratia.* & cetera huiusmodi. Ad quæ duo genera veritatum reducenda sunt obiecta illa respectu nostri negatiua, quæ non à veris negationibus ad dictos status pertinentibus, sed à posituius veritatibus ad eos spectantibus per quamdam æquiualentiam euadunt vera; vt *Petrus non est lapis; Si Petrus non esset rationalis, non esset visibilis; Actio non potest existere sine suo termino; Peccatum non potest coniungi in eodem subiecto cum gratia;* & alia huiusmodi. Veræ quippe negationes, seu veritates in se re ipsa negatiue nullæ pertinent ad statum rerum quiditatiuum aut absolutum, aut conditionatum, vt loco citato ostensum est. Et ad veritates quidem re ipsa simplices istorum duorum generum in singulis creaturis repertas complexæ eorundem repertæ in aggregatis creaturarum reuocandæ etiam sunt.

4 Secundo supponimus ex dictis ibidem, Deum circa vnamquamque rem possibilem eas etiam veritates existentiales conditionatas necessarias cognoscere, quæ prædictis quiditatiuis annexæ sunt; vt *Si Petrus exiterit, sine contradictione existet; Si Petrus exiterit existentiauer erit homo; rationalis; visibilis, &c. Si exiterit actio, & eius terminus existet.* Quæ omnes, & similes positiuæ veritates sunt. Dantur tamen in isto genere multæ præterea veritates negatiue etiam comparatione Dei, (præter alias tantum respectu nostri, atque adeo supposititiue negatiuas ad positiuas reducendas); vt, *Si Petrus habuerit peccatum, non habebit gratiam; si non exiterit terminus, non existet actio; Si Petrus non exiterit, non existet; & similes.*

5 Tertio supponimus ex ibi etiam dictis, eas veritates necessarias specie tenus distinctiuas, seu vagas, quæ à Deo per se, siue ratione sui cognoscuntur, æquiualentem dumtaxat esse tales, secus formaliter. Consistunt namque in complexo conditionatarum plurium, quibus quoduis ex extremis distincti determinate ponitur, seu remouetur sub conditione negationis aliorum. Proindeque ad veritates conditionatas, seu quiditatiuas, seu existentiales iam memoratas reducuntur. Tales autem sunt istæ, *Aliquis homo est possibilis; Aliqua actio est requisita ad productionem talis effectus; siue, Talis effectus nequit existere sine hac, vel illa, vel alia actione. Petrus existit, vel non existit; & ceteræ similes.* Ex quibus patet, omnes veritates necessarias cognoscibiles à Deo circa vnamquamque rem possibilem ad tria genera prædicta reduci, nempe ad veritates quiditatiuas absolutas, & conditionatas, & ad veritates existentiales conditionatas illis annexas. Quibus positis sit.

Propositio 1.

6 Omnes veritates cum vnaquaque re possibili identificatæ realiter, ad vnumque, & idem ex tribus prædictis generibus pertinentes, quas nos per distincta iudicia iudicare solemus, eodem iudicio omnimodis indiuisibili iudicantur à Deo.

Est certum. Quia, vt constat ex doctrinâ tradita disput. 24. quæst. 1. perfectio scientiæ diuinæ non patitur, vt ei diuersas formalitates attribuiamus, adhuc per solam rationem nostram distinctas, penes diuersas formalitates realiter identificatas, & per nostram rationem, aut etiam virtualiter in obiecto eius distinctas: quia quatuor talium formalitatum scientia imperfecta esset, vt pote non tangens suum obiectum, vt debet, ficti re ipsa est in se. Itaque omnes has veritates *Petrus est homo; Petrus est animal, Petrus est rationalis; Petrus est visibilis; Petrus est possibilis;* & ceteras identificatas cum Petro, ad eundemque ipsius statum quiditatiuum absolutum spectantes eodem omnino indiuisibili obtutu penetrat Deus, eodemve iudicat indiuisibili iudicio; vnicæque subinde sunt veritas obiectiua respectu eius; tametsi respectu nostri præfendentium formalitates distinctæ aliquo modo sint. Tantumdemque dicendum venit de veritatibus vniuscuiusque rei possibilis realiter identificatis, & per rationem nostram distinctis pertinentibus ad statum conditionatum quiditatiuum, aut ad statum conditionatum existentialem.

Propositio 2.

Circa vnamquamque rem possibilem 7 tres actus scientiæ habet Deus non solum per rationem nostram, sed virtualiter in se distinctos pro cognoscendis tribus veritatibus talis rei metaphysicè necessarijs ad tres eius status diuersos paulò ante commemoratos spectantibus, scilicet ad quiditatiuum absolutum, ad quiditatiuum conditionatum, & ad existentialem conditionatum: e. g. pro tribus istis, *Petrus est rationalis; Si Petrus est rationalis, est visibilis; Si Petrus exiterit, existentiauer erit rationalis.*

Supposito enim, quod tres istæ veritates in vnaquaque re possibili ratione trium diuersorum statuum eius diuersæ sunt, & cognoscibiles per actus diuersos ex modo tendendi, vt in dictâ disput. 10. Phari Scient. probatum est, non potest non habere Deus tres actus scientiæ circa illas, tum vt circa cognoscibilia diuersa, tum ex suo modo tendendi diuersos, atque adeò inter se distinctos, non solum per rationem nostram, sed etiam in se virtualiter iuxta generalem doctrinam traditam supra disput. 23. quæst. 4. quæ ad propositum recognoscenda, & applicanda est. In quo amplius non opus est morari.

Addendum tamen est, quoties veritates 8 conditionatæ tam ex parte conditionis, quam ex parte conditionati sunt idem realiter, vnicum tantum dari in Deo pro omnibus illis actum scientiæ iuxta doctrinam proposit. 1. quoties verò aut ex parte conditionis, aut ex parte conditionati realiter distinctæ sunt, tot actus scientiæ virtualiter inter se distinctos dari in Deo pro illis, quot illæ sunt, per doctrinam generalem statutam disput. 23. quæst. 4. sic quatuor istæ veritates metaphysicè necessariæ, *Si Deus decreuit existentiam Petri, existet Petrus; Si Deus produxerit Petrum, existet Petrus; Si Petrus exiterit, à Deo cognoscetur existens. Si Petrus exiterit, existentia-*

ter erit dissimilis Deo; per totidem actus virtualiter inter se distinctos cognoscuntur à Deo. Et in cæteris pariter.

Propositio 3.

9 Circa res possibles nullam Deum veritatem re ipsa negatiuam, & metaphysicè necessariam cognoscit spectantem ad earum statum quiditatum aut conditionatum, aut absolutum. Cognoscit tamen multas spectantes ad statum earum existentialem conditionatum.

Prior pars propositionis inale constat. Quia nulle dantur veritates re ipsa negatiuæ, & metaphysicè necessariae spectantes ad statum rerum quiditatum aut conditionatum, aut absolutum, quæ possint à Deo cognosci, vt suppositione primâ statutum est. Posterior autem pars probatur. Quia, vt etiam statutum est suppositione secundâ, aliqua dantur veritates re ipsa negatiuæ, & metaphysicè necessariae spectantes ad statum rerum existentialem conditionatum. Etenim, quotiescunque duo quæque extrema metaphysicè sunt opposita quoad existentiam, ex hypothesi existentia vnus cum metaphysicâ necessitate sequitur vera negatio existentia alterius. Et vniuersè ex hypothesi negationis cuiusuis rei possibili cum metaphysicâ necessitate est vera ipsa negatio, vt constat. Quomodo autem omne iudicium Dei negatiuum ex modo sitotendendi ab omni affirmatiuo diuersum sit, ex doctrinâ datâ disp. 25. quæst. 5. suppositione quinta constat.

Propositio 4.

10 Circa creaturas possibles nullam veritatem aut positiuam, aut negatiuam metaphysicè necessariam cognoscit Deus spectantem ad earum statum existentialem absolutum.

Est clarum. Quia respectu status existentialem absoluti, tam creaturae possibles, quam earum negationes, atque adeo omnes veritates earum sunt contingentes, nullaque subinde est metaphysicè necessaria, quæ à Deo vt talis cognosci possit, vt est notum.

QVAESTIO II.

Quas veritates obiectiuas metaphysicè necessarias cognoscat Deus circa chymaras impossibiles. Et quibus actibus.

11 Suppono primò, sermonem non esse in presenti de eis chymaris impossibilibus, quæ tantum per species alienas, atque adeo suppositiue sunt conceptibiles; nullamque proinde habent in se quiditatem, & consequenter nec veritatem obiectiuam, quæ per se possit cognosci à Deo: tamen Deus nequeat non cognoscere eas veritates obiectiuas, à quibus eiusmodi chymera aliquas prædicationes fortiuntur veras per quamdam

æquivalentiam respectu nostri, prout ostensum est in Pharo scient. disput. 11. & iterum suppositum supra disput. 25. quæst. 5. Sermo ergo est in presenti de illis chymaris impossibilibus, quæ veram in se quiditatem habent, suaque proinde veritates obiectiuas cognoscibiles, etiam à Deo, iuxta dicta ibidem.

Circa quas suppono secundò idem ipsum, 12 quod circa creaturas possibles supposui nuper quæst. 1. quod attinet ad veritates metaphysicè necessarias tum quiditatuas conditionatas, & absolutas tum existentiales conditionatas, ad earumdemque diuersos status: quia, quod attinet ad hæc tria genera veritatum, & statuum, res possibles, & dicta chymara impossibiles parem fortunam subeunt, vt ex dictis in Pharo scient. disput. 10. & 11. satis conspicuum est.

Suppono tertio, præter veritates metaphysicè necessariae prædictas, in quibus eiusmodi chymarae impossibiles cum rebus possibilibus conueniunt, alias insuper negatiuas, & sibi proprias, in quibus ab illis differunt, habere spectantes ad statum existentialem absolutum. Siquidem, absolute non existere tales chymaras, metaphysicè est necessarium eo ipso, quod eas absolute existere metaphysicè est impossibile. Ob idque, præ rebus possibilibus, simpliciter sunt impossibiles.

Propositio 1.

14 Omnes veritates cum vnaquaque chymara impossibili identificata re ipsa, ad vnumque, & idem statum eius pertinentes, quas nos, vt pote per rationem nostram distinctas, seorsim per iudicia distincta iudicare solemus, eodem iudicio omnimodis indiuisibili iudicantur à Deo.

Hæc propositio eandem, quam propositio prima quæstionis præcedentis, vendicat sibi probationem. Quæ proinde non repetenda à nobis, sed à Lectore applicanda est.

Propositio 2.

15 Circa vnamquamque chymaram impossibilem tres actus scientia habet Deus non solum per rationem nostram, sed virtualiter in se distinctos pro cognoscendis tribus veritatibus talis chymara metaphysicè necessarijs ad tres status eius diuersos spectantes, scilicet ad quiditatum absolutum, ad quiditatum conditionatum, & ad existentialem conditionatum: e.g. pro tribus istis, *Mendacium impossibile Dei ex conceptu suo est peccatum; Si mendacium Dei est peccatum, reprehensio dignum est; Si existeret mendacium Dei, aliquod Dei peccatum existeret.*

Hæc item propositio, pariter, ac propositio secunda quæstionis præcedentis, probanda est. Hoc interim obseruato discrimine, quod ex hypothesi existentia chymarae impossibilis multa extrema mutuo sibi contradicentia, necessariò sunt existentialem simul vera, vt ex dictis

dicis in ea disput. 1. Phari Scient. constat. Secus ex hypothesi existentia rei possibilis.

Propositio 3.

16 Circa chymæras impossibiles nullam Deus veritatem re ipsâ negatiuam, & metaphysicè necessariam cognoscit spectantem ad earum statum quiditativum aut conditionatum, aut absolutum. Cognoscit tamen multas spectantes ad statum earum existentialem conditionatum.

Huius etiam propositionis probatio eadem est, ac propositionis tertia questionis præcedentis. Addendo tamen pro secundâ eius parte, circa chymæras impossibiles multo plures e. g. veritates negatiuas existentiales conditionatas, & metaphysicè necessarias à Deo cognitâs, quàm circa res possibiles, eo ipso, quod ex hypothesi existentia cuiusvis chymære multa extrema mutuo sibi contradicentia necessariò sunt existentia-liter simul vera, vt dictum proposit. 2. & ex duobus quibusque extremis existentibus sibi contradicentibus non potest non esse alterum, negatio alterius, vt est notum. Quod tamen hypothesi existentia rei possibilis secum non fert.

Propositio 4.

17 Quot sunt chymære impossibiles, de quibus agimus, tot sunt earum verè negationes, seu veritates negatiuæ cognitæ à Deo spectantes ad statum existentialem absolutum, & metaphysicè necessariæ.

Quia vnaquæque talium chymærarum verè, & cum metaphysicâ necessitate est non existens absolutè. Hæc tamen metaphysica necessitas negationis siue non existentia absolute eius aliud non est re ipsâ ab intrinsecâ ipsius impossibilitate, siue repugnantia ad existendum, vt alibi dictum.

18 Rogabit hic aliquis, an, sicut sunt chymære positivæ, quas Deus cognoscit quoad earum veritates supradictas, sint etiam chymære negatiuæ, quas Deus cognoscit quoad earum aliquas veritates? Respondeo primò, nullam esse chymæram negatiuam à Deo cognoscibilem quoad aliquam sui quiditativam veritatem. Quia nulla negatio, quantumvis chymærica, habet in se quiditativam veritatem ab intuentibus cognoscibilem. Cum omnis negatio de suo sit nihil, vt pote consistens potius in non esse, quàm in esse, prout explicatum est in Pharo Scient. disput. 9. quest. 3. Vnde, si quas nos negatiuas chymæras cum aliquali quiditate excogitauerimus, ex genere illæ earum chymærarum erunt, quæ non per proprias, sed tantum per alienas species, atque adeo supposititiè conceptibiles sunt, iuxta dicta suppositione primâ. Secundò respondeo, vnicam dumtaxat esse chymæram purè negatiuam, negationem scilicet veri Dei, quæ suo modo ab intuentibus, atque adeo etiam ab ipso Deo cognoscibilis est quoad aliquam sui veritatem existentialem conditionatam, & necessariam, nimirum

quoad hanc, Si Deus non existeret, Deus non existeret. Est autem vnicam chymæram purè negatiuam, negationem scilicet veri Dei, quoad aliquam sui veritatem existentialem conditionatam ab intuentibus cognoscibilem, inde constat. Quia omnis pura negatio quoad aliquam sui veritatem ab intuentibus cognoscibilem alicuius positivæ quiditatis ab eisdem conceptibilis debet esse negatio; quæ quiditas, vt eius negatio sit impossibilis, necessaria debet esse quoad existentiam, qualis sola est quiditas Dei. Sola igitur negatio Dei est chymæra purè negatiua impossibilis. Dico autem purè negatiua. Quia chymæra mixta ex negationibus, & ex quiditatibus positivis, quarum aliquas veritates existentiales conditionatas cognoscit Deus, infinita sunt; nimirum, omnia aggregata ex duobus quibusque extremis contradictionis collectiue sumptis. Circa vnumquodque enim cognoscit Deus veritatem conditionatam existentialem, & necessariam; e. g. circa aggregatum ex Petro, & eius negatione cognoscit, Petrum extitutum simul, & non extitutum ex hypothesi, quod Petrus simul existeret, & non existeret. Pariterque circa cetera omnia.

19 Insurgit tamen aliquis contra hoc in hunc modum. Non aliter cognoscit Deus negationem iuxta doctrinam nostram supra statutam, quàm per iudicium negatiuum tangens rem negatam, excludendo, seu remouendo illam, quod eo ipso nequit non esse oppositum affirmatiuo tangenti eandem rem, ponendo, seu adstruendo illam. Ergo impossibile est, quod Deus iudicet simul Petrum extitutum, & non extitutum, adhuc ex hypothesi, quod Petrus simul existeret, & non existeret; haberet enim simul duo iudicia opposita, quorum altero poneret, & altero remoueret eandem rem. Quod repugnat. Respondeo, Petrum existere simul, & non existere absolutè, impossibile esse; & consequenter impossibile esse, quod Deus absolutè iudicet, siue per vnum, siue per duo iudicia, Petrum existere simul, & non existere: quia falleretur. At, Petrum extitutum simul, & non extitutum ex hypothesi, quod simul existeret, & non existeret, neutiquam impossibile esse, sed necessarium; & consequenter necessarium quoque esse, quod Deus conditionatè iudicet, Petrum extitutum simul, & non extitutum ex hypothesi, quod simul existeret, & non existeret: quia hoc, vt pote verissimum, non potest non iudicari à Deo. Vnde, si Dei iudicia de existentia, & de non existentia Petri virtualiter sint duo cognoscibiles, quos habent tendendi modos, (vt ego censeo consentaneè ad dicta supra disput. 23. quest. 4.) si sint absoluta, opposita omnino, & incompatibilia erunt: Secus, si sint conditionata sub hypothesi necessariò inferente coniunctum ex ipsâ existentia, ex ipsâque non existentia Petri. Circa quod videantur, quæ scripsimus in Pharo Scient. disput. 3. quest. 4. & disput. 9. quest. 5. proposit. 1. & disput. 11. quest. 2. à num. 69.

QVAESTIO III.

Quas veritates obiectiuas metaphysicè necessarias cognoscat Deus circa se ipsum. Et quibus actibus.

20 **S**uppono vt certum, Deum per actum scientiæ absolutæ cognoscere se ipsum totum prout existentem absolutè, atque adeò quoad sui veritatem existentialem absolutam, & metaphysicè necessariam. Difficultas est, vtrum Deus insuper se ipsum totum cognoscat per alios actus ab illo aliquo modo distinctos quoad alias sui veritates etiam metaphysicè necessarias, diuersalque ratione statuum ab existentia absoluta, vt sunt veritas quiditatiua absoluta, veritas quiditatiua conditionata, & veritas existentialis conditionata. Negant nonnulli Recentiores. Sed alij affirmant.

Propositio I.

21 **P**raeter actum scientiæ absolutæ, quo Deus se cognoscit vt existentem absolutè, tres alios insuper actus scientiæ habet circa se ipsum, non solum per rationem nostram, sed etiam in se virtualiter ab illo, & inter se distinctos, quibus prædictas tres sui veritates metaphysicè necessarias cognoscit, nempe quiditatiuam absolutam, quiditatiuam conditionatam, & existentialem conditionatam.

Hæc propositio inde probanda venit. Quia quatuor istæ Dei veritates à diuersitate quatuor statuum, ad quos illæ pertinent, non possunt non esse inter se diuersæ, cognoscibilesque subinde per actus inter se diuersos ex suo ipso modo tendenti iuxta generalem doctrinam de statibus rerum traditam in Pharo Scient. disput. 10. quæ etiam in Deo locum habet, vt ibi statumus. Ergo nec possunt non cognosci à Deo per actus virtualiter inter se re ipsa, atque adeò & per rationem nostram distinctos iuxta generalem etiam doctrinam de distinctione actuum scientiæ diuine traditam supra disput. 23. quæst. 4. quæ ad rem recognoscenda est, & applicanda; ne actum agamus.

22 **C**onfirmatur, & declaratur. Quia quatuor istæ veritates, si Deus habet voluntatem, etiam habet intellectum; Deus est de suo Sapiens, omnipotens, & bonus; si Deus existit, sine contradictione existet; Deus absolutè est existens; manifestè sunt in Deo æquè inter se diuersæ, ac sunt istæ quatuor in Petro; si Petrus est volituius, etiam est cognoscituius; Petrus de suo est rationalis, visibilis, & admiratiuus; si Petrus existit, sine contradictione existet; Petrus absolutè est existens. Sed certum apud omnes est, vltimam veritatem in Petro cognosci à Deo per scientiam visionis, tres autem priores per scientiam simplicis intelligentiæ, & has duas scientias non posse non esse saltem duos actus distinctos inter se omnibus modis, quibus possunt esse distincti actus diuini, iuxta diuersas opiniones. Ergo tantumdem dicendum est de

scientiâ visionis, qua Deus se cognoscit quoad sui veritatem existentialem absolutam, & de scientiâ, qua se cognoscit quoad alias tres sui veritates. Posito autem, quòd circa eas omnes duo saltem actus scientiæ diuersi admittantur in Deo, non est, cur non admittantur quatuor. Sed negant Aduersarij consequentiam seu paritatem: quia, inquit, quiditas Petri indifferens est, vt existat, vel non existat absolutè, quiditas Dei non item; atque ita non bene inferitur, habere Deum de sua quiditate, & de sua existentia absolutâ actus scientiæ distinctos, ex eo, quòd de quiditate, & de existentia absolutâ Petri actus scientiæ distinctos habeat. Contra tamen est. Quia, licet discrimen istud conferat, vt possit Deus habere actum scientiæ de quiditate Petri purè possibilis absque actu scientiæ de existentia absolutâ eius, vt pote quam verè non habet; quin possit habere actum scientiæ de quiditate sui absque actu scientiæ de sua existentia absolutâ, vt pote qua carere non potest. At nihil confert, vt possit Deus habere (sicuti verè habet iuxta omnium sententiam) duos actus scientiæ circa quiditatem, & existentiam absolutam Petri existentis absolutè; & non possit habere duos pariter circa quiditatem, & existentiam absolutam sui. Quandoquidem existentia absolutâ Petri non minùs est idem realiter cum quiditate eius, quam existentia absolutâ Dei est idem cum ipsius quiditate. Proindeque nec magis repugnat, cognosci quiditatem Dei per vnum actum, & existentiam ab eâ realiter indistinctam per alium, quam, cognosci quiditatem Petri existentis absolutè per vnum actum, & existentiam ab eâ realiter indistinctam per alium. Esse enim veritatem quiditatis à veritate existentie absolutæ inseparabilem in Deo; secus in Petro, solum arguit actum scientiæ de quiditate Dei ab alio actu de existentia absolutâ eiusdem inseparabilem esse; secus actum scientiæ de quiditate Petri ab alio actu de eiusdem existentia absolutâ. Quod neque interest ad rem.

23 **S**ed obijciunt Recentiores commotati. Actus scientiæ de quiditate Dei, nisi sit etiam de Dei existentia; non erit perfectè penetratiuus ipsius quiditatis. Ergo actus scientiæ de quiditate Dei præscindens à Dei existentia non est Deo ipsi possibilis. Distinguo antecedens. Non est penetratiuus perfectè ipsius quiditatis quoad veritatem eius quiditatiuam præcisè; nego: quoad veritatem eius quiditatiuam simul, & existentialem transeat. Et nego consequentiam. Quia neque actus scientiæ præcisè de quiditate Petri existentis penetratiuus est talis quiditatis quoad eius veritatem quiditatiuam simul, & existentialem, sed tantum quoad quiditatiuam; & nihilominus conceditur Deo, tanquam ab omni imperfectione prorsus immunis. Etenim, quemadmodum necesse non est ad hoc, vt aliquis actus Dei sit immunis ab omni imperfectione; ob idque dignus, qui concedatur Deo, quòd tangat omnia entia ab ipso Deo cognoscibilia, sed sufficit, quòd relatè ad illud dumtaxat, cuius est actus, atque adeò intra proprium genus sit summè perfectus, vt constat ex generali, & ceterà doctrinâ traditâ à nobis supra disput. 23. quæst. 4. ita neque necesse est, quòd tangat omnes veritates diuersas ratione diuersorum statuum eiusdem entis, sed sufficit, quòd sit summè perfectus relatè ad illam, quam tangit cum præcisione ab alijs. Ex quibus omnibus concluditur non

non solum posse citra omnem imperfectionem, sed prorsus debere poni in Deo quatuor actus scientiæ re ipsâ virtualiter, atque adeo & per rationem nostram distinctos inter se pro quatuor veritatibus obiectiuis ipsius Dei supradictis, utpote ratione diuersorum statuum diuersis, per quos actus ex modo tendendi diuersos à quolibet intellectu cognoscibilibus.

24 Oportet tamen hic aduertere, quoties veritates conditionatæ, quas intrat Deus, habuerint aut conditiones, aut conditionata realiter distincta inter se, toties pro talibus veritatibus cognoscendis ponendos esse in Deo totidem actus scientiæ distinctos inter se virtualiter iuxta dicta, in simili supra quæst. 1. num. 8. Adde, duas insuper habere necessariò Deum apprehensiones simplices de se ipso; alteram constituentem, & alteram non constituentem hypothesim; pro eis videlicet veritatibus cognoscendis, seu iudicandis, quæ sine Deo sic apprehenso iudicari non possunt iuxta doctrinam vniuersalem traditam supra disp. 23. quæst. 4. Tales autem apprehensiones simplices esse distinctas virtualiter tum inter se, tum à prædictis quatuor actibus iudicatiuis scientiæ, quos Deus de se habet, ex dictis ibidem notum est.

Propositio 2.

25 Vnusquisque prædictorum actuum scientiæ, quos Deus de se habet, suo, quem habet, peculiari modo tendendi, præterquam in entitatem diuinam, tum in se ipsum, tum in cæteros tendit quasi reflexè.

Ita enim & superfluitas actuum, & infinita reflexionum progressio, haud dubiè impossibilis, in scientiâ diuinâ vitatur iuxta ea, quæ dicebamus supra disput. 24. quæst. 1. num. 9.

DISPUTATIO 27.

De scientiâ Dei merè liberâ.

1 **E**X dictis disput. 23. quæst. 5. diuis. 2. constat, scientiam merè liberam appellari, quæ circa obiecta contingentia absolutè versatur. Quæ enim versatur circa obiecta contingentia conditionata, scientia media inter naturalem, & liberam vocatur à nostris Doctoribus, ut ibidem notauius. Igitur de scientiâ absolutè contingentium absolutorum ager hæc disputatio. In qua multæ difficultates propriæ huius scientiæ venient examinandæ, præter communes alijs scientijs, de quibus hæctenus.

QVAESTIO I.

Quid sit, & quotuplex veritas obiectiua contingens.

2 **V**eritas obiectiua contingens dicitur vniuersè, quæ, qua ratione re ipsâ datur, ita

datur, ut potuerit non dari. Vnde si ita datur absolutè, ut potuerit non dari absolutè, veritas obiectiua absoluta, siue absolutè contingens erit. Si tamen ita datur ex aliqua factâ hypothesi, ut ex eadem hypothesi potuerit non dari, veritas obiectiua contingens erit conditionata, siue conditionatè. Constat autem, omnem veritatem obiectiuam contingentem existentialem esse debere: quia nulla veritas obiectiua, quæ non existentialis, sed merè quiditatiua est, potest esse contingens, sed omnes prorsus sunt necessariæ; ut constat ex generali doctrinâ de statibus rerum traditâ in Pharo Scient. disput. 10. Cæterùm non omnes veritates obiectiue existentiales contingentes sunt, sed aliquæ earum dumtaxat. Nam omnis veritas existentialis positiua identificata cum Deo siue absoluta, siue conditionata, necessaria est: cum sit necessarium, quod Deus existat tum absolutè, tum etiam qualibet factâ hypothesi. Et omnis veritas existentialis negatiua siue absoluta, siue conditionata, qua excluditur ab statu existentiâ reuera quavis chymæra impossibilis, necessaria est: cum sit necessarium, ut quavis chymæra impossibilis non existat tum absolutè, tum etiam qualibet factâ hypothesi. Tum omnis veritas existentialis conditionata seu positiua, seu negatiua necessaria est, quoties conditio cum conditionato metaphysicè connexa est: quia ex hypothesi talis conditionis non potest non dari, atque adeo neque non esse verum re ipsâ conditionatum. Cæteræ autem veritates existentiales, præter istas, contingentes sunt. Nempe omnis veritas existentialis positiua absoluta cum quavis creaturâ existente identificata contingens est: quia nulla creatura existens est, quæ non potuerit non existere. Et omnis veritas negatiua absoluta excludens ab statu existentiâ quamlibet creaturam possibilem contingens est: quia nulla creatura possibilis est non existens, quæ non potuerit esse existens. Tum omnis veritas existentialis conditionata seu positiua, seu negatiua de conditione non connexâ cum conditionato, aliâs absolutè contingente, siue non necessario, contingens est: quia ex hypothesi talis conditionis ita datur, seu verum est re ipsâ tale conditionatum, ut potuerit non dari, seu verum non esse. Indifferens quippe talis conditio est, ut possit sub hypothesi eius verum esse alterutrum contradictionis extremum, aliâs absolutè contingens, siue non necessarium.

3 Quoniam autem, quidquid existit, aut non existit, in tempore aliquo existit, aut non existit, necesse est, ut constat ex doctrinâ statuta supra disput. 8. quæst. 6. tempusque aut præsens, aut præteritum, aut futurum esse potest, ut est notissimum. Consequitur, omnem veritatem obiectiuam contingentem, atque adeo existentialem, seu positiuam, seu negatiuam aut de præsentem, aut de præterito, aut de futuro talem esse; ad aliquemque subinde horum trium statuum præsentis, præteritionis, & futuritionis spectare, iuxta dicta de illis in Pharo Scient. disput. 10. quæst. 3. & 4.

4 Porro omnem veritatem obiectiuam contingentem, atque adeo existentialem ab aliqua causâ liberâ prout tali suam originem trahere vel proximè, vel remotè, necesse est. Nam omnis veritas obiectiua contingens, titulo talis, ab alio tanquam à causâ pendere debet: siquidem quod non pendet ab alio tanquam à causâ, sed à